

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — "
Negyed évre . . . 1 " 50 "
Egyes szám ára . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyezségi közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferencz szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1883. évi (második) folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavart ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbó Ferencz szerkesztőkhöz küldendők, adókról legezélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Kézdi-Vásárhely város és a sörfogyasztási adó.

K.-Vásárhely, 1883. márcz. 23.

I.

Mióta a világ áll, tán sohasem nehezedett egy adó nem se oly súlyosan az egyesekre és városokra, mint a sörfogyasztási adó és pedig tulmagasságánál fogva s egyszersmind azon felületes, könnyelmű eljárás miatt, melyet a hivatalos közegek ezen adó kivetésénél elkövetnek.

Távol legyen tőlünk, hogy mi maga az adó ellen szóljunk, mert jól

tudjuk, hogy az államélet létfeltétele, hogy minden egyes polgár zugalódás nélkül hordozza a törvény által rá rótt közterheket s fizesse meg az államnak azt, mi az államé. Mi tehát nem maga az adó, hanem a kivetési és felhajtási mód ellen akarunk egy néhány szót szólni.

Nézzük meg tehát, hogy Kézdi-Vásárhelyt milyen eljárást követtek el a sörfogyasztási adó megállapításánál.

Az új adó életbe lépve, a nagyszabonai pénzügyigazgatóság megbizta a kézdívársárhelyi pénzügyőri biztosságot, hogy a város sörfogyasztásáról szerezzen adatokat. A pénzügyőri biztosság érintkezésbe tette magát a kir. adóhivatallal s a 3 gyár évi termelését vevén alapul, — tekintet nélkül arra, hogy a termelt mennyiségből a vidék is fogyaszt — megállapította az adó-alapot és a nagyszabonai pénzügyigazgatóság ezen adatok szerint a folyó évben 4722 frtban állapította meg K.-Vásárhelyre nézve a sörfogyasztási adót, daczára annak, hogy a múlt évben városunkra kirótt 900 frt sem volt az egyes sörárusokra kivethető és felgyedhető s a kincstári képviselő jelenlétében kereszttulvitt tárgyalások azt eredményezték, hogy csak 461 frt 72 krt lehetett az egyesekre kivetni s 438 frt 28 kr fedezetlen maradt. S mit tett ekkor a nagytekintetű pénzügyigazgatóság? Kapta magát s a ki nem vethető 438 frt 28 krt is felhajtotta a városra;

foglaltatott érte. Hisz a pénzügyigazgatóságnak az teljesen mindegy, hogy ki fizeti meg, csak hogy meg legyen fizetve. Hogy igazságos és méltányos-e ez, az nem tartozik ő reá.

Más helyeken — a mint értesültünk — a söradót egyenesen a gyárosok veszik át s így annak kezelése és ellenőrzése nagyon egyszerű s nincs annyi hiábavaló tárgyalással s annyi kellemetlenséggel összekötve, mint a nálunk szokásos rendszertelen kivetésnél. A gyáros kimutatja, hogy mennyi sört ad el évenként s ennek alapján megállapítják az évi adót s ily eljárás mellett nincs senki megterhelve, mert a sörgyárosnak megfizetik a sörárusok, kik minden hektóliterért annival többet fizetnek, a mennyi annak az adója, a sörárusoknak meg ezen ár-emelkedést a fogyasztó közönség fizeti meg. Minden pohár sörért egy krajczárral többet fizet a fogyasztó és befolyt az adó a nélkül, hogy valaki azt nagyon megérezte volna. Miért ne lehetett volna nálunk is alkalmazni a sörfogyasztási adó ezen könnyű és czélszerű kezelését, s miért kellett oly módot választani, melyből úgy egyeseknek, mint a városnak, sőt még az államnak is tiszta kára van? A pénzügyigazgatóság nálunk a kir. adóhivataltól kapta az adatokat s az összes termés mennyiségét véve alapul, épen semmit sem tett annak ki-puhatolására, hogy a termelt mennyiség mekkora része fogyasztatik el K.-Vásárhelyt és mennyit fogyaszt el a

vidék s hogy így a megadóztatás a fogyasztáshoz képest igazságosan történjék, hanem e helyett nemcsak a fedezetlen maradt, hanem az egyesekre kivetett összeg erejéig is végrehajtást rendelt el a város allodialis jövedelmére.

A törvény nem követeli a gyárosoktól, hogy kimutassák, hogy a termelt sört hova fordították, kiknek adták el s csupán a mennyiségre van szüksége, hogy annak alapján az adóösszeg megállapíthatassék. Ilyen formán tehát a város miképen tudja azt bebizonyítani, hogy ő nem fogyasztja mind el az összes mennyiséget, s hogy ennél fogva nem köteles a ráutalt összeget megfizetni? Miután tehát a pénzügyi hatóságok nem veszik maguknak azt a fáradságot, hogy kipuhatolják, hogy az összes termelvény hányad része fogy el itt és hányad része a vidéken: a pénzügyi hatóságok ezen kényelmeskedésének a város adja meg az árát s neki kell megfizetni azt is, a mit az egész vidék elfogyaszt.

A bukovinai székelyek haza telepítéséről. A telepítést vezető biztosság felhívására nemcsak az 1000 ember hazatelepítésére szükségelt 20.000 frt gyűlt össze, hanem ennél sokkal több. Ennek folytán a hazatelepítő biztosság Odessalchj herceget a hazatelepítés tényleges kereszttulvitelére két társával Bukovinába kiküldötte. E kisebb biztosság f. hó 18-án megérkezett Andrásfalvára s onnan a többi községekbe is ellátogatott, hol mindenütt nagyszűrű fogadtatást rögtönöztek számára. Hadikfalváról 200 családtól, Istensegíttől 218 munkás 500-nál több családdal, Fo-

A „Székelyföld“ tárczája.

A ki a más buzájába vágja a sarlóját.

— Elbeszélés. —

Hogyha látom, rózsám,
Könnyeidet hullni:
Megindul a szívem! . . .

Irta Ch. Bauga.

(Vége.)

A fel s alá járkáló Márk ur most megáll és oda áll Zavary elé és szól:

— Igenis, némásdit, kedves Zavary ur, de ön ki van zárva a játékból . . . És ezennel, miután ön hirbe hozta leányomat, azt kérdem, hogy mit csináljak önnel?

Zavary, a ki egy szót sem ért mindebből, csakhamar kérdőjellel akar változni és szól:

— Nem értem! . . .

— De igenis érthetné, miután Pepi —!

— Miután Pepi kisasszony — emelkedik fel Borsos Pepi mellől — e percek-től fogva már az én jegyese, és te —

— És te! . . . De nem értem, Borsos.

— De igenis érthetné, miután én — magyarázza Borsos mellől Pepi — e percek-től fogva már a Borsos ur jegyese vagyok.

— Mit? S hát ön cserbehagyja, kedves Borsos ur, az én Bettimet?! — ijed fülig Tóbiás ur.

— Muszáj, tisztelt Vielgeldcieher ur, de hát ott van Zavary, hiszen ön legelőszőr is őt —

Tóbiás ur elhallgat.

— Önök, kedves Márk ur, kedves Pepi s te, Borsos, komédiát játszatok velem. Nemde?

A kérdezettek helyett csak Borsos felel:

— Már engedj meg, barátom, de nem az én hibám, hogy sarlómat a te buzádba vágtam . . .

— Előrsnek küldtelek, s ime —

— Az előrs akarata nélkül bevette a várát! — s ezzel Zavary felől egészen Pepi felé fordul Borsos, Zavaryt többé szóra sem méltatván.

Vannak villámcapások, a melyek . . . felhőtlen égből, zaj és fény nélkül — sujtják az embert, mint például most Zavaryt is . . .

— Alászolgája, uraim! Bocsanat, ha zavartam —

— Azaz hogy még, édes Zavary ur! — állítja meg a kifelé készülő Zavaryt Tóbiás ur. Mikor fogja adósságait kifizetni?

— Tudja mit, kedves Vielgeldcieher ur?

— Tessék, kedves Zavary ur.

— Talán legjobb lenne, ha kvitolnók —

— Bettire czéloz ön?

— A kedves Betti kisasszonyra, igen.

— De hát egészséges az ön nagybátyja?

— Félő, hogy már beteg.

— No hát nem bánom, Zavary ur, legyen. De megjegyzem, hogy csak kvitolunk.

Történeti hüség okáért ide jegyzem még ezeket a hymen-hireket is:

„Helyreigazítás. Egyik multkori hymen-hírünket a Borsos Lajos ur felkérésére oda javítjuk ki, hogy a gazdag Sas-hegyi Márk leányát, a bájos Pepi kisasszonyt nem Zavary Lajos, — a mint az kellemetlen tévedés folytán közöltetett — hanem maga Borsos ur jegyezte el. A mit ezennel, boldogság-kívánásunk mellett, tudtul is adunk mindenkinek.“

Nemsokára pedig:

„Zavary Lajos, segéd a fiatal Borsos-rodában, eljegyezte Vielgeldcieher Tóbiás kedves és bájos leányát, Betti kisasszonyt. Az ég áldása hassa át boldog frigyöket!“

* * *

Ahogy a lakodalomnak vége lett, a mézes hetek közepette ilyenformát mondogatott Zavary magában:

— Lefőzöttem! . . . De még se hittem volna, hogy ennyire smuczig legyen az a Tóbiás ur. Valami sietős baja miatt egy szót sem szólt róla nekünk, elment Csibgyomacskásra, s nem restelte megtenni azt az impertinenciát, hogy csaknem mindent elzár az orrunk elől . . . Nem vagyok megelégedve a helyzettel.

VII.

Tóbiás ur teljesen meg van elégedve a dolgok állásával.

Volt neki hajdanában egy töröl-metszett szakácsnéféle; úgy hitták, hogy Lidi. De a ki nem lehetett valami parlagos kinézésű, mert a vig kalandjairól híres Laczi gróf — meglátván egyszer Tóbiás urnál valami „váltós“ dologban tett látogatása alkalmával — az özvegyi keserőségeket Lidi mellett könnyen elviselő Tóbiás urnak nem kis ellenkezése daczára — magához vitte, szakácsnéjává s szobalányává tette. Laczi gróf azonban, Lidinek alig tizenöt évi szobalányoskodása után, átkalandozott a más világra, — s Lidi magára maradt. De azért Lidinek nem lehetett oka a tartós keserőségekre, mivel La-

gadjistenben pedig 35 munkás hajlandó a hazába visszatérni. A bizottság az összeírásokat folytatja s néhány nap alatt az első szállítmány Magyarországra meg fog érkezni, hogy itt újra letelepedjék és a sokat nélkülözött hazában magának boldog családi kört alkothasson.

Levél „Felvidéki” urhoz.

Istvántelek, 1883. márcz. 12.

Igen tisztelt uram!

A „Székelyföld” útján úgy vagyok szerencsés ismerhetni, mint Háromszék-megye egyik legelkessebb népművelője és közgazdasági ügyünk javításának — mondhatnám, egyetlen — nemeskeblű előharcosát. Nem hogy férfiaknak, de sőt nőknek sem szoktam bökölölni s így a mit kimondtam, nem bók, hanem szilárd meggyőződés, mely fölbátorított, a személyes ismeretségi teljes hiányában is, megkeresni és jelen soraim rendén oly dolgok meghallgatásával terhelni, melyek mélyen elsomorító közgazdasági állapotunk javításának miként-jét czélozzák.

E becses lap 19-ik számában el méltóztatott mondani, hogy nem régiben a képviselőház által elfogadott azon törvényjavaslat, mely a megyéknek jogot ad a közigazgatás, közgazdaság, közművelődés és más szükséges javítások keresztülvitelére 3% pótdadót vethetni ki. Tudni vélem, hogy mi vitt vezérszerepet „A megyei háztartás” című jeles cikk megírásánál, de azért azon becses nézetével, mely szerint a pótdadóval mit sem lehet elérni, — mert ott, hol a megyei háztartáshoz szükséges szellemi és gyakorlati képesség s az ezek hasznosításához megkívántató jövedelmi forrás megvolt úgy sincs rá szükség, a hol pedig ezen kellékek meg nem voltak, ott az új törvényjavaslat nem árt és nem használ, — nem bírok egyet érteni; mert ha a közigazgatás s talán közművelődés javításának szükségességét nem is tartom oly elodázhatatlannak, hogy ezekért úgy is nyakig terhelte földművelő népünkre újabb sarcot rójjunk ki a pótdadóban, de közgazdaságunk javítását oly elodázhatatlan szükségnek vélem, hogy ennek keresztülvitelére semmi — észszerű befektetésekre igényelt — áldozattól nem rettenek vissza. És ha azt méltóztatnék kérdezni, hogy közgazdaságunk minden mással szemben miért oly kivételesen féltett kincsem: bátran felelném rá, hogy azért, mert tisztán mezőgazdasági államunknak ez azon sarkköve, léte alapja, melyre nemzetünk jóllétét és jövőjét biztosan el lehet helyezni. Merész ezen állítás, de jogosult; mert bármily nélkülözhetlenül fontos az általános műveltségnek egy bizonyos

fokát birnunk: életünk fenntartására, jólétünkre és jövőnk biztosítására aligha elég lenne a köznapias értelemben vett műveltség; mert nincs lehetőség megélhetésünkre, ha közgazdaságilag nem műveljük magunkat oda, hova a kor szellemét átértézt más nemzetek jutottak; nincs, mert a materializmus korát éljük, anyagot kell teremtenünk, azt feldolgoznunk s hasznosítanunk úgy, a mint azt a helyes világnézet, a természettudományok gondos felhasználásával, élénk állítja.

Gyermekekorom óta nem voltam हुआmosabb ideig szülőföldemen, Háromszék-megyében, s így nem is ismerhetem közgazdasági rendszerünket oly mélyrehatóan, hogy azt dicsőíteni vagy elítélni hivatott lehetnék; de úgy tudom, nem áll az oly rossz lábon, hogy az ázsiai állapotokkal lenne összehasonlítható, sőt talán a kívánalmaknak nagy részben meg is felel. Nem háborgatom tehát ezt.

Hogyan állunk közművelődési tekintetben? Az általános műveltség szempontjából el vagyunk látva egyelőre kellő számú iskolákkal, és tekintve, hogy e téren újabban óriási haladás történt s megvan az alapja a jövőnek, megnyugvással nézhetünk annak elébe; de azért a világért sem mondom, hogy nem kell tovább haladnunk; sőt igen sokat javítanunk kell, mert ha megkérdezzük önmagunktól, hogy elég képzettséget nyújtottak-e a multban s nyújtanak-e a jelenben iskoláink arra, hogy szorosan az életben szükséges ismereteket elsajátíthassuk és hasznosíthassuk ott, hol az élet nagy színpadán lépten-nyomon szükségünk van rá: bátran mondhatjuk, hogy nem. És ez nagy hiba. Oda kell tehát törekedni az államnak, hitfelekezeteknek, megyéknek és egyeseknek, hogy iskoláink oly alakra fektessenek, melyen a gyakorlati élet kívánalmainak megfelelőhessenek.

Közgazdaságunk javításának szükségességét emeltem ki, mert a mint tudom, hogy a rossz közigazgatás sok kenyeret von el a földművelőtől s a hiányos közművelődés nagyban hátráltatja ennek előállítását: úgy szilárd meggyőződés, hogy csak a helyes alapokon nyugvó és czélirányos közgazdaság adja meg s biztosítja megélhetésünket, jóllétünket. Sokat lehet módosítani közművelődési és közgazdasági állapotunkon olyat, mi hivatva van közgazdaságunkon javítani; de egész határozottsággal ki merem mondani, hogy mindent, a mi — bár alapos és gyökeres ujitások mellett is — elérhető lesz, csak oly fércmunkának tekintek, mely nem állandó és messze kiható.

Mit kell tehát tennünk? Legelső sorban is közgazdaságunk léte alapját, mező-

gazdasági ügyünket kell gyorsan és alaposan javítani, mert az idő nem vár s minden óra végmegsemmisülésünkhez visz egy lépéssel közelebb. A létért való küzdelem világrészek, országok és nemzetek között a lehető legelkeseredettebben foly, s ha tespedünk, a harczosok árja menthetetlenül elsodor.

Gondoljuk csak meg, mit tettünk mezőgazdasági ügyünk érdekében a multban és jelenben. Nemde, pírulva kell megvallanunk, hogy semmit? Hej pedig belénk fért volna és ránk férne! Mennyi kivándorlót, koldusbotra jutót és kétségbe esettet tarthattunk volna meg hazánkban és nemzetünknek! Valóban, közgazdasági állapotunknak képe oly szomorú, hogy ha rátekinünk a nemzete jóllétét és jövőjét szívén hordó hazafi, keble mélyen elszorul.

Hogyan és miként kezdjük mezőgazdasági bajaink javítását? Szóltam már erről a „Székelyföld” f. évfolyamának 5. számában „Gazdasági bajaink orvoslásáról” — című cikkemben; azonban, sajnos, szavaim — úgy látszik — pusztában hangzottak el. Elmondottam, hogy közegyetértése szerint kormány, törvényhozó testület, társulatok és egyeseknek, „mindenekelőtt és mindenekfelett a gazdálkodással foglalkozóknak szakértelmét kell növelni”; vázoltam annak miként-jét, s most ujjal kiemelem a gazdasági szakértelem mérhetetlen fontosságát és jelölöm az utakat és módokat, melyek ennek eléréséhez vezetnek; ezek a gazdasági szakiskolák, egyesület, vándortanár, szakkönyvek és folyóiratok.

Semmiből teremteni nem lehet; miből állíthatjuk elő tehát azok egyikét és másikat? Megmondom: ott van a 3% pótdadó. Vegyük igénybe a 3% pótdadót, s ha kell, még a kormányengedéllyel kieszközölhető 2%-t is, mert soha és semmibe sem fektethetünk be produktívebben valamit, mint a gazdasági szakértelembe.

Elmondottam, a mit akartam, úgy, miként azt gyarlóságom és pereczekre megszámlolt rövid időm engedte. És most, midőn meleg köszönettel adózom szíves türelméért, legyen szabad kérnem: méltóztatásuk az elmondottak felett kissé elmélkedni, és ha tán azokban igen becses nézeteivel meggyezőt találand, hathatós szavát emelve fel szomorú közgazdasági állapotunk és megélhetésünk alapját képező mezőgazdaságunk érdekében.

Ezek után hazafias üdvözléssel vagyok czimednek
Kiválóan tisztelője:
Feltorjai Pethő György,
gazd. s. tanár.

A lóbeszerzési alapról.

Gy.-Szentmiklós, 1883. márcz. 11.

(Vége.)

Elnök, látván, az áramlatot, feltette a kérdést, hogy a lóbeszerzési alap sorsát a királyi elhatározás értelmében és az összehívó levél alapján kívánja-e megoldani? A tömeg felzúgott ellene. ... Érdekes volt látni a jelenetet, midőn a felosztás mellett zajongó tömeg — hogy a kétféle véleményt ki lehessen venni — a szomszéd terembe vonult, száz torok nyílt meg egyszerre, ugyanannyi érvet vehetvén a sajátoság koncertbe, ugyanannyi taglejtéssel színezve annak nyomosságát. Nem hasonlítható ez semmihez, leghasonlóbb talán a gátját elszalasztott víztömeghez, mely száz alakban esik szét s zúg le a szomszéd tágasabb mederbe.

A számra nézve tulnyomó tömeg, melyben igen sokan voltak a szavazatra nem jogosultak, az értekezlet kitűzött czélja ellen nyilatkozván, most abból kizárattott s a megmaradt mintegy negyven főnyi kisebbség, mely azonban értelmiség s az általa fejenként képviselt családok tekintetében többségnek vala tekinthető, a tett indítványt a 9 ösztöndíjra nézve ohajtásképp elfogadta, s addig is, míg a többi huszár-családok is jobb meggyőződésre jutnak, annak fensőbb helyre leendő juttatására megyei főispán ur ő méltóságát jegyzőkönyvileg felkérte s an-

nak sikere esetére a megyei ösztöndíjakat kiosztó bizottság mellé szakaszonként egy-egy bizalmi férfit behívását hozta javaslatba.

Legyen szabad ezek után az értekezletet néhány megjegyzéssel kísélni.

Az ügynek barátai, az értekezletnek összehívója és vezérférfiai, csak félig-meddig való czélt értek el.

Taktikájuk el volt hibázva az által, hogy egyszerre nagy tömeget hoztak össze, a helyett, hogy az egyes huszár-családok képviselőit, ezeket is talán községenként, vagy legalább egyes szakaszonként, kényszerítették volna elő. E helyett most három osztály jött össze s azok sem családonként, t. i. egy effektív huszár után egy képviselő, hanem kivált a hetivásár alkalmából fejenként sok családból 15—20-an is, öregje, ifja, asszony, gyermek, megjelentek, kik ily számmal szavazójogosultak sem voltak.

Ámbár tehát azon derék huszárfiak kitűzött czéljokat ezuttal egészen el nem érték, elismerésünket érdemlik azért, hogy a lóbeszerzési alap ügyét a végmegoldáshoz közelebb vitték s a félrevezetett népet igyekeztek felvilágosítani a Felsőgi irat értelmé, az alap valódi rendeltetése, valamint a kezelés tisztasága és megbízhatósága felől; hogy útját akarják állani annak, hogy ezen tárgyat tovább is irkászkodás és zugügyvédek, népámitók és kortesek, rövidlátók és tudákosok önző, vétke és elröppenő érdekekben kizsákmányolhassák; hogy felhívták a nemes törvényhatóság figyelmét is arra, hogy a kérdés előbb-utóbb eldöntendő lévén, maga is keresse útját és találja módját annak, hogy az a jobbak ohajtása szerint végképen megoldathassék.

Ez értekezlet alkalmából szomoruan észlelhető volt az is, hogy a nép bajai meg sokasodtak, hogy adó- és pénzkérdésben nagyon kényes és izgatott, hogy szegénysége napról-napra nő s evvel egyenlő arányban gyarapodik annak demoralizációja, hogy minden és mindenki iránt bizalmatlan, hogy majdnem minden indítványban az ő érdekeit kiaknázni, vagy kijátszani akaró szándékot vél és lát, hogy közjóra áldozni, azért lelkesülni szellemileg és anyagilag képtelen, hogy gyermekeit az őt terhesen kötelező népiskolán túl nem töreksszik taníttatni, hogy az értelmiségben és előjáróiban ellenségeit látja; hogy kivált a képviselői rendszer után, talán a községyi gyűlések hiányában is, a közdolgokról nincs kellően tájékozva, ellenkezőleg pedig rosszelükűek által sokképen félre van vezetve. Lehetett különösen hallani, hogy a gyergyói huszár-családok a lóbeszerzési alapról nem igen kaptak kölcsönt, hogy a megye ezen alapot — mint a többieket — az egyéb lakosokkal is közös vagyonná akarja tenni; hogy a mi az övék, a mit apáik zsebjökből tettek volt ki, azt senki-nek sincs joga elvenni vagy más czélra fordítani.

Ily véleményeket és balitéleteket kellett volna Ferenczi Károly urnak és társainak leküzdeniök és eloszlatniök le az utolsó közlegényig és tudákos huszár-özvegyig, hogy kitűzött czéljokat teljesen elérhessék. Ez oly feladat, melyre más hasonló nemes gondolkodású atyafiaknak is önzetlenül és buzgóan közre kell munkálniök.

Lófi.

Az itt leirt gyűlésről ezen különben higgadt irányban tartott és teljes hitelt érdemlő kézből jött levelet azon megjegyzésünk kíséretében közöljük, hogy nem helyeselnék az egész mozgalmat s nem helyeselnék azt, hogy megyei előkelő férfiak megjelenésükkel tekintélyt kölcsönöznek a mozgalomnak. Az az összeg teljesen jó kézben van, jó kezelésben részesül s jövedelme a kívánt czélra fordíttatik. Nincs értelme, sőt kárhóztatandó az oly mozgalom, mely most már amaz összeg más rendeltetését czélozná. A dolog még olyan skandalózussá fajulhat, milyen-nél a háromszéki hasonló irányú mozgalom végződött. Ösztályharcot ne scenirozzunk, s mindennek felett — ne osztozkodjunk!

ezí gróf, hűségének jutalmául, neki hagyományozta csibygomacska birtokát, minek folytán Lidi továbbra is egyike maradt azon boldog halandóknak, a kik bátran elmondhatják magukról, hogy boldogok.

Tóbiás ur okos ember, s lévén ő okos ember, úgy gondolkozott, hogy hát ... kopasz ugyan, de az se baj! ... megkéri a Lidi kezét, s férjévé válván Lidinek, urává lesz a csibygomacska birtokos is.

A miként gondolta, úgy cselekedett Tóbiás ur. Megkérte a Lidi kezét s Lidinek volt annyi lélekereje, hogy nem utasította vissza a Tóbiás ur kérését. Csak azt kötötte ki, hogy Tóbiás ur a leányát Bettit, addig férjhez adja s aztán Csibygomacska kasszára költözzék.

X.

Tóbiás ur, mint boldog vőlegény, tért vissza Csibygomacska kasszáról. Alig két hét válassztotta el a házasságtól, akarom mondani a csibygomacska birtok tulajdonbavételétől; s ezt az időt arra használta fel, hogy rendezni kezdte privát ügyeit, más szóval értésére adta Zavarynak, hogy ötle egy krajczárnyi segítséget se várjanak, hanem érjék be azzal a hetven forinttal, a mit havonként Borsos urtól kapnak. Vagy ha Zavarynak több pénzre van szüksége, hát legyen azon, hogy a nagybátyja betegesedik el, — s pász! ...

S aztán a fali-tükör elé ült Tóbiás ur:

— Azt mondjátok, hogy kopasz vén bolond vagyok. De hiszen szeretem én az olyan bolondságot, mikor az ember gazdagodik ... Ne féljete, nem fogtok Lidi miatt szegyenkedni. Itt eladok mindent s aztán Csibygomacska kasszára költözve, leszek töképenzes, földbirtokos s nagyságos ur. Ne féljete! ... Lidi még most is jól néz ki, de én is elég trissen érzem még magamat. Még csak két hét van odáig ...

A Zavaryék hymen-hírei után nem sokára ezt is hozták a három krajczáros lapok:

„Csibygomacska kassza Tóbiás földbirtokos ur eljegyezte csibygomacska Csibygomacska kassza Lydi urnót. Kifogástalan boldogságot!”

Hogy a Zavary nagybátyja elbetegesedett-e, vagy ellenkezőleg ő is nem cselekedett-e meg egy házasságot, s hogy aztán ezen esetleges házasság vagy bármilyen más körülmény miatt nem üttetett-e el Zavary az örökségtől, s hogy egyáltalában Zavary a nagybátyja vagyonából jutott-e bár egy krajczárhoz is: megbízható adatok hiányában mimagunk nem tudjuk bizonyosan, s így a szíves olvasónak sem szolgálhatunk felvilágosítással. De ez nem a mi hibánk ...

Vadrózsák.

Népdal.

Azt gondoltam, a mig élek,
Mindig vig napokat élek;
De én abba megcsalattam,
Bánatos napokra juttam.

Busulok és bánkodom es,
Ha sirok, reján fér az es.
Kimenyek az utra sirni,
Ott sem vigasztal meg senki.

Jaj Istenem hogy éjjelek meg,
Hogy a világ ne tuggyga meg!
Akármerről fujjon a szél,
Mindenütt csak ingemet ér.

Ha még eccer ujjonc baka lehetnék
S a lányok köszt szerze-szjéjjel nézhetnék
Válostanék ojan igaz szívű szeretőt,
Ki elvárja aszt a három esztendő.

Tánczmondások.

Ha kicsidek vagyunk es,
Tágosság kell nekünk es.

Ha reggelig nem járod,
Száradjon meg a lábod.

A ki betyár akar lenni,
Nem kell annak megijedni.

(Fecsikről.)

Közli: Ferencz József.

Mindenféle.

— T. olvasóinknak boldog ünneplést kívánunk!

— Mészárosaink figyelmébe. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter tudatta a megyei törvényhatóságokkal, hogy Németországból az amerikai sertés husa ki van tiltva. Minthogy pedig különösen a rajnamelléki tartományokban a sertésállomány igen kevés, Magyarország sertés- és szalonnakivitelben szép jövőnek nézhet elébe. Nálunk sem ártana, ha az ilyen rendeletek közhírre tettenének. E tekintetben első sorban a tek. tanács tehet leg-többet.

— Balázs Antal csikésatoszegi plebános áthelyeztetett Korondra (és nem Vép-re, mint egy másik székiely újság megint nagy okosan írta). Az állomás május előtt nem fog betöltetni, addig a jelenleg ott levő káplán fogja adminisztrálni Csatoszeget és Sz. Simont. Májusban is csak ideiglenesen lesz egyelőre betöltve a plebánia.

— Időjárás Háromszéken. Nálunk igaznak bizonyul azon közmondás, hogy: „Fekete karácson, fehér húsvét”. A mult csütörtökön nagy hó esett, minek következtében a lég annyira áthűlt, hogy 23-án este a hőmérő 14 R.^o hideget mutatott, s megtörtént az a rendkívüli eset, hogy nagy-pénteken sokan szánon jöttek be Kézdi-Vásárhelyre.

— Az ujonczozás Kézdi-Vásárhelytől f. hó 24-én szombaton megtörtént. Besoroztat-tak 14-en. Tehát az ujonczjutalék kiadott, s remélhető, hogy jövőre a honvédséghez is jutni fog.

— A k.-vásárhelyi tanítói kör f. hó 14-én tartá meg rendes tavaszi gyűlését. A gyakorlati tanításon kívül igen sok nevelés-ügyi kérdés képezte a gyűlés tárgyat. Be-mutatattak a nép számára írt „Jó köny-vek” eddig megjelent füzetét. E kitűnő vállalat hivatva van a nép között elter-jedni erkölcsrontó ponyvairódmalt kiszorí-tani, a nép számára olcsó, hasznos és mu-lattató olvasmányt adni. Turóczi László ur, ki a könyvkereskedést Háromszékme-gyében páratlan jutányos áron viszi s ugy a közügyek, mint az irodalmi termékek terjesztése körül érdemeket szerzett, e te-kintetben is meghozta a kívánt áldozatot és raktáron tartja e kitűnő, 3, 4, 5 kros-műveket is.

— Dr. Cseh Károly a „Székely Nemzet” 42. számában „Háromszéki vasut” czimen mérgesen nekünk ront s igyekszik czáföl-gatni a székely vasutról régebben meg-jelent cikkünkben mindazt, mit abból a fél-

kegyelmű irigység s az övéhez hasonló bu-taság következtethet. Hypothesiseket állít fel, melyeket ép észszel cikkünkben senki le nem vonhat s melyeket mi nem állítottunk. Ostoba hypothesiseit persze nekünk tulajdo-nítván, mivelttségére nézve nem igen hízegő módon támadja és czáfölja meg ugyanazokat. — Mi a tárgyilagoss, tisztességes eszme-cserét szeretjük, de az ilyen, minden iro-dalmi tisztességet nélkülöző, piszkos czik-keket írójával együtt megvetjük. Dr. Cseh Károly ural polemizálni, vagy agyafurt ostobaságait czáfölhatni nem fogjuk; sem őt magát, sem hozzá méltó cikkét nem tart-juk érdemesnek, hogy vele foglalkozzunk. Azt tartja egy közmondás, hogy „bolond-nak minden szabad.” Hadd bolondozzék tehát. Ugy tekintjük Dr. Cseh Károly urat, mint a varangyot; nem félünk tőle, de utáljuk és elkerüljük, a meddig lehet.

— Zagoni levelezők arról értesít, hogy odaváló Boldizsár Lajos megökölt; mániája az, hogy Isten küldötének képzele magát, ki a bűnös emberek megtérítését és az er-köles helyreállítását tűzte feladatául. Kül-lönben esendes, nincs senkinek ártalmára. Állapotát, — mint mondják — vállala-tainak sokasága idézte elő.

— Osdoláról írják lapunknak, hogy odaváló Gondos Ferencznek egy juha f. évi február 1-én egy kost bányázott és márcz. 15-én, tehát másfél hó múlva, újból egy nő-s-tény bányánnyal ajándékozta meg gazdáját.

— A k.-vásárhelyi takarékpénztár 10-ik évi üzletforgalmának kimutatása 1882. évi decz. 31. Bevételek. Bevételekből 117,198 frt 47 kr. Váltó-leszámitolásokból 1.122,392 frt. Előleg számlára 5268 frt. Zálog-köl-csönből 3123 frt. Kamatok 24,820 frt 53 kr. Különféle illetékek 15,850 frt 36 kr. Részvényátírási díj 2 forint 38 kr. Váltó-visszleszámitolásokból 69,280 frt. Jelzálog-kölcsönökből 83,167 frt. Magyar kisbirt. orsz. földhitelintézetétől 2 frt 64 kr. Töb-bek számlájára 22,500 frt. Kezelési költség számlára 617 frt 60 kr. Visszváltó-kamat 64 frt 98 kr. Ügyészi költség számlára 379 frt 58 kr. Vegyes államilleték számlára 122 frt 11 kr. Bélyeg- és postadíj 109 frt 45 kr. Átjött pénzkészlet 1881-ről 6128 frt 58 kr. Összesen 1.471,026 frt 68 kr. Kiadá-sok. Betét-vissza fizetések 125,378 frt 01 kr. Betéti folyó kamatokra 491 frt 35 kr. Elő-legezésekre 5503 frt. Zalog-kölcsönre 2551 frt. Osztalékra 6160 frt 38 kr. Kezelési költség 697 frt 34 kr. Tiszti fizetésekre 2000 frt. Visszleszámitolt váltókra 44,947 frt 01 kr. Jelzálog-kölcsönre 87,170 frt. Leszámitolt váltókra 1.153,632 frt 50 kr. Visszváltó-kamatra 6311 frt 70 kr. Ügyészi költség számlára 396 frt 82 kr. Vegyes illeték számlára 63 frt 86 kr. 3° betéti % utáni illetékre 355 frt 01 kr. Igazgatási költség 4050 frt. Jutalék és jótékony adakozás 205 frt. Adóra 1544 frt 98 kr. Házbér számlára 450 frt. Posta- és bélyeg-díjakra 233 frt 92 kr. 6° kamat számlára 129 frt 87 kr. Töb-bek számlájára 24,500 frt. Pénzkészlet decz. 31-én 4254 frt 93 kr. Összesen 1.471,026 frt 68 kr.

— A kézdívásárhelyi jótékony négyesü-let által 1883. február 27-én tartott álléres-télyen felülfizetni szívesek voltak: Fejér Ilona és Anna, Dobál Papi, özv. Fiozus Mártonné, ifj. Kovács János és Török Bá-lintné 1—1 frtot; Dr. Pethő József és Ba-logh Gyula 80—80 kr.; N. N., ifj. Szilágyi Ferencz, Vinternicz Ferencz 40—40 krt.; K. Csizsár József, Mike Benedek, Bernáld Elekné (Altörjéről), Molnár Józsiás, Drágos Elekné, Kőnczey János (Altörjéről), Wer-tán Gyula, Spitzer Dávid, Drágos Elek 30—30 krt.; Rápolti László (Peselnéről), Bándi István, Szöcs Dánielné, özv. Wertán Jánosné, Dobál Lajos, Szöcs Józsefné, Ko-vács Károlyné, ifj. Dávid Istvánné, x+y, 2. x+y, Csoboth Andrásné (Altörjéről), Ba-lázs Lajosné, Vinternicz Tóni, Kovács Sán-dor 20—20 krt.; Réthi Józsefné, Pap Adolf, Demény Ferencz, Szabó György (Válálból), Bándi Imre, Kovács Etelka, Fejér Antal, Solyom János, Bodó Zsigmond (Karathná-ról), Vajna Ferencz (Karathnárol), Dr. Cseh Károly, Nagy Dánielné, Nagy Mózesné, Fe-jér Károlyné, Baka Dánielné, Wertán Béni, özv. Longhi Angelóné, Szentpétery Mariska (Altörjéről), Wertán Endréné, Török Bálint, Fejér Jankó, Jancsó Dénes, Kocsis Gábor, Nagy Ferenczné, Kubáth Hugó, Erdey Béla 10—10 krt.; Erdélyi Eliza 4 krt. Fo-gadják mindannyian a jótékony négylet nevében szíves köszönetünket. K.-Vásá-rhelytől, 1883. febr. 23-án. Török Bálintné és Dobál Papi, rendezők.

— Nyilvános nyugtatványozás. Az ezred-éves emlékünnepele idejére felállítandó országos tanítói árvaházra újabb adakozni

szívesek voltak: A kézdívásárhelyi jóté-kony négylet 10 frt, Sükös Károly 20 kr, Szöcs Mózes (csizm.) 20 kr, Szöcs János (mészáros) 30 kr, Szotyori Dániel 50 kr, özv. Szöcs Sámuelné 20 kr, Jancsó Dániel 15 kr, Megyaszi Máté 50 kr, Szöcs András 10 kr, Herman Mihály 50 kr, Molnár Dániel 20 kr, Kovács János (vendéglős) 50 kr, id. Dávid István 50 kr, ifj. Kovács Dániel (vár. p.) 1 frt, Szabó Dénes 40 kr, Molnár Dénes (v. k.) 50 kr, Szaosva Pál 25 kr, Dobay Já-nos 50 kr, Páldeák Pál (üveges) 50 kr, Czimmerman János 50 kr, Politzer Leopold 40 kr, Kovács János (cipész) 30 kr, Csi-szár József (v. özéhm.) 50 kr, Balogh Já-nos 30 kr, Szabó Albert 1 frt, Molnár Ist-ván (szabó) 20 kr, K. Csizsár József 1 frt, Bányai Sámuel 50 kr, Molnár István (fény-képész) 20 kr, Szele Márton 30 kr, Koko-lós Márton 20 kr, Szabó Géza (vez. tan.) 1 frt, Kakucsai Ádám 50 kr, Kovács Gergely 30 kr. Összesen 24 frt 20 kr. Fogadják a nemes ügy érdekében tett szíves adomá-nyakért az igen tisztelt adakozók a gyűjtő bizottság nevében őszinte köszönetemet. Kézdi-Vásárhelytől, 1883. márcz. 19. M. S z é-kely János gy. b. elnök.

Gazdaság és kertészet.

Ápolgassuk gyümölcsfainkat! *)

— Bereczki Mátétól. —

E szót nem azért írtam e sorok czi-mél, hogy a ki megpillantja, mint a ma-dárijesztőtől, elriadjon tőlük és a mit itt le-írni akarok, átugorja szemével s ne olvassa végig.

Kérve kérem az olvasót, hogy hallgas-son meg engem.

Istennek millió és millió elhanyagolt teremtménye nevében esedezem, hogy hall-gassanak meg!

Elmondottam már egy helytt, hogy „a gyümölcsfa nálunk a növényvilág páriája! Tudatlan vagy tolvaj kezek gyümölcsei vé-gett tépik, szaggatják ágait; utálatos her-nyók serege pusztítja le táplálkozásai szerveit, leveleit; elődi moha borítja be sudarát, ágait; kártékony rovarok tünek tanyát kérgében: férgek furakodnak belsejébe; dudva és gyom szíjja el gyökereitől a szükséges nedvessé-get; aztán arra levén kárhoztatva, hogy he-lyét ne változtathassa, — télen-nyáron ki van téve az elemek rombolásainak“...

És e páriák az emberi nem egyik jó-tékony szellemének, Pomonának, édes gyer-mekei!

Ezek nevében szólalok föl, ezek iránt akarom honfitársaim szívében a könyörület érzését fölbresztetni.

Minden, a mi él, a mi születik és meg-hal, egy atyától származik, a kiről azt mondja a szent írás, hogy nem született s nem is hal meg soha.

Ember, állat, növény egy atyának gyermekei lévén, egymás közt testvérek.

Az az atya, ki a földet élő lényekkel benépesítette, nem akarta azt, hogy terem-tményei egymást ne testvérekül, hanem el-lenségeikül tekintsék. Nem, — sőt azt akarta inkább, hogy egymást, mint jó testvérekhez illik: szeressék és boldogítsák.

A hajdan korban, ki tudná megmon-dani, mikor? — egyszer legalább, mint az írás mondja, mégis volt oly idő, a mikor a földön általános boldogság uralkodott, a mikor az egész föld paradicsomkert volt.

Ez általános boldogságot — a biblia szerint — a teremtés remeke, az élő lények legeszebb testvére, az ember rontotta le, eszének nagy hatalmával rabigájába gör-nyesztvén alsóbb rendű testvéreit, az álla-tokat és növényeket mind és egyedül ön-magának akarván biztosítani a földön min-den boldogságot.

Mit nyert önzésével, visszavonásával az emberi nemzet?

Évezredek története mind csak az ő szenvedéseiről, az ő nyomorúságairól be-szél; mert boldogsága neki is akkor halt meg örökre, a mikor egyedül ő maga akart lenni ur és boldog a föld kerekén.

A visszavonás szelleme csakhamar el-jött, hogy állandó sátozt verjen magának az emberek között; hogy ellenségévé téven embertársának magát az embert is, örökös

*) A „Gyümölcsészeti és konyhakertészeti füzetek”-ből veszszük át e jeles cikket. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerk.

küzdelemmé változtassa át ennek életét a földön.

Az emberi nemzet egymás közt foly-tonos tusájának köszönhető aztán, hogy az egész élő világ szenved és nem találja bol-dogságát a föl hátán sehol.

A teremtő kéz pedig azért látta el az emberiséget az ész óriás hatalmával, hogy legyen, a ki a föld élő lényei között rendet tudjon csinálni; a ki meg tudja védeni a gyöngéket az erősebbek, hatalmasak ellen; a szelideket és ártatlanokat a ragadozók és ártalmasok ellen; hogy legyen, a ki vezesse, ápolja a tehetetlenségre kárhoztatott élő testvéreit.

Ha az ember úgy tekintené és szeretné nemcsak embertársait, hanem az élő lények közül legalább a szelidebbeket és haszno-sabbakat, mint élő, édes testvéreit: akkor ismét fölragyoghatna egykor a földön a bol-dogság napja; mert egyedül az embertől, az ő esztől és akaratától függ, hogy a föld kerekége ismét paradicsomkertté válto-zék át.

Hány év-ezred szenvedése kell még ahhoz, hogy ezen igazságra megtanítsa az emberi nemet? Ki tudná azt megmondani?!

Addig is, míg eljönne ez a boldog idő, mi, a kiknek szívét nemcsak az emberi-nem iránt, hanem az élő lények szelidebbjei és hasznosabbjai iránt is testvéri szeretet tölti be, — használjuk föl teremtőnk legszebb adományát: eszünket arra, hogy egymást, mint testvérekhez illik, segítve, ápolva, bol-dogságot teremtsünk magunk körül.

Igyekezzünk paradicsommá változtatni ezt az édes magyar hazát vagy ennek leg-galább ama kis darabját, melyet a gondvi-selés kezeinkre bízott. Csináljunk paradicsom-ot legalább saját házunk tájékából.

Hogyan kell ápolnunk, gondoznunk hasznos házi állatainkat? arról már köny-veket írtak, melyek erre megtaníthatnak bennünket; de arról, hogy hogyan kell gyü-mölcsfainkat ápolni? nálunk, csaknem nap-jainkig, alig-alig jutott valakinek eszébe, nem könyveket írni, hanem csak szót emelni is. Már pedig élő testvéreink közül ezek vannak arra leginkább rászorulva, hogy ápoló kezeinket meg ne vonjuk tőlök.

A gyümölcsfákat a végzet örökös né-maságra és arra kárhoztatta, hogy születé-sök helyét önjerejükből soha elhagyni ne tudják; hogy tagjaikat önjerejükből soha meg ne mozdíthassák.

Gondoljuk meg, mily nyomoru volna az ember élete, ha őt is arra kárhoztatta volna végezete, a mire kárhoztatta a sze-gény gyümölcsfát!

Szeressük hát és szánjuk a gyümölcs-fát, ezt az önmagával is tehetetlen, élő test-vérünket! Hiszen mozdulatlansága és szót-lansága mellett is, halásabb testvére ő az embernek, mint saját embertársa.

(Vége köv.)

Irodalom.

Uj lap. Polónyi Géza főszerkesztő és Degre Alajos felelős szerkesztő po-litikai képes napilapot indítottak meg „Nemzeti Ujság” czim alatt. A „Nemzeti Ujság” programja függetlenségi. Előfizetheti a „Corvina” könyvnyomda- és kiadóiva-talban Budapestben (akadémia-utca, 10-ik szám). Előfizetési ára egy évre 12 frt. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Megjelent az „Ön ü g y v é d” című mű 20-ik füzeté. Írta Knorr Alajos. Kiadja ifj. Nagel Ottó Budapestben, a nemzeti színház bérházában. E füzetben a szerző a váltói peren kívüli, kereskedelmi peren kívüli el-járások szabályait, a kereskedelmi czég be-jegyzésének módját közli az értékpapírok megsemmisítése körüli eljárásnak és az ér-tékpapírok elévülésének szabályait. Ezek után áttér a büntető eljárásra; ismerteti a büntető bíróságokat, azok hatáskörét és a bírói illetőséget, tárgyalja a büntető eljárá-sok különböző neveit, nevezetesen a büntet-tek és a kir. törvényszékekhez utalt vétés-gek körüli eljárást, a kir. járásbírókhoz utalt vétések és kihágások körüli eljárást és a közigazgatási hatóságokhoz utalt ki-hágások körüli eljárás szabályait, végre ér-tekezik a jövődéli kihágások körüli eljárá-sról, és ezután megkezdi a sajtóügyi eljárás ismertetését. Ezen igen érdekes füzet ára 30 krajczár.

Második kimutatás

a Székely Nemzeti muzeum 1883. évi gyarapodásáról.)*

I. Régiséget a közelebbi kimutatás óta lefolyt egy hónap alatt néhány igen érdekes darabot kapott a Székely Nemzeti Muzeum. Nevezetesen Benkő Ferencz ur Arkosról két, az arkosi határban talált köeszközt, ugymint egy nagy fejszét s egy igen csinos formájú csákányt; Huszka József ur három darab Homorúd-Szt.-Mártonban a szántóföldön lelt római kocsirészletet bronzból s Révay Lajos ref. lelkész ur közbenjárására Váncsa György ur egy kertjében talált XV. századbéli, sodrony díszítéssel ellátott ezüst tü- vagy gombfejet a vele talált Mátyás-féle dénárral együtt voltak szívesek ajándékozni.

II. Érmekkel a jmar említett Mátyás-féle dénáron kívül Klein Sámuel (4 darab ezüst és 7 darab réz érremel) s Fekete Lipót urak (13 drb ezüst érremel, közte egy szlavoniaival, 9 drb réz érremel s 2 drb Kossuth-bankóval) gyarapították a muzeumi gyűjteményt.

III. Könyveket kaptunk a képviselőháztól (az „Irományok“ XI. és XII. kötetét s a „Napló“ VIII.—IX. kötetét), Pótsa József főispán urtól (14 drb könyvet s 13 drb szomorujelentést) s nyéni Zsigmond József urtól 1 kéziratot (Gaál László nagyenyedi togátus „Butsuzó Beszédét“ versben 1801-ből). Megkaptuk továbbá a „Nemere“, „Székely Nemzet“ és „Szolnok-Doboka“ február havi számait.

IV. Ipar- és néprajzi gyűjteményünk egy, a mult század végén készült himzett törülköző-véggel gyarapodott, melyet Huszka József ur közvetítésére id. Tordai Sámuelné szül. Nagy Mária asszony Szent-Erzsébetről volt szíves ajándékozni.

V. Természetraili gyűjteményünk et egy Rikából való közzettel szaporította Huszka József ur.

A szíves ajándékozók fogadják a muzeum nevében alólírott legmélyebb köszönetét.

Sepsi-Szentgyörgy, 1883. márcz. 8-án.

Nagy Géza,

a Székely Nemzeti Muzeum öre.

A közönség köréből.**)

Gyó. Szt.-Miklós, márczius 18.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székelyföld“ közelebbi számában a csikmegeyi ösztöndíjaknak a nevelési alaplól való kiosztásáról olvastam egy cikket, melyhez magam is egy jellemző adattal szolgálak. Gyó.-szt.-miklósi, 30—40 ezer frt erő vagyonnal bíró P. G. birtokos és községi albiró ur két fiugyermekét, szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérelme folytán, ösztöndíjon taníttatja, de ezzel nem elégedvén meg, azután is, hogy

*) Törhiány miatt késett.

Szerk.

**) E rovat alatt megjelenő közlemények közérdekből díjtalanul közöltenek. A felelősség a be- küldőt illeti.

Szerk.

egyik fia T. a nyolcz realiskolát a Dávid-féle alapítványon és a csikmegeyi nevelési alaplól húzott 100—100 frton végezte, a megyéhez folyamodott az erdészeti pályára küldendő T. fia részére ösztöndíjért. Mivel e szakmán ösztöndíj jelenleg üresedésben nincs, a megye által 50 frt segélyben részesítettett. P. G. apa keveselven ezen összeget, T. fiát nem küldé az erdészeti pályára, hanem mint besorozott katonát, Nagy-Szebenbe az ezredéhez küldötte s most is ott tanulja a fegyverforgatást. Azonban a megye által ajánlott 50 frtot a csikmegeyi nevelési alaplól kivette. Ugy látszik, P. G. ur vagy rosszhiszemüleg járt el az 50 frt kivételénél, vagy összetévesztette az erdészeti pályát a katonai pályával, melyre a csikmegeyi nevelési alaplól, ugy tudom, ösztöndíj nem adatik. Ezen eljárásából következtetve, ugyan mit lehet várni ily községi hivatalnoktól, ki a kisebb perekben bíraskodik? Ohajtandó volna, hogy az ily községi előljáró ezen eljárásáért fegyelmi kereset alá vonassék s hivatalától felmentetvén, a jogtalanul felvett összeg tőle kamatostól visszaköveteltessék!

XX.

Szerkesztői izenetek.

Porból felemelkedett. Olyan vádák vannak felhozva, melyeket csakis névaláírásról hozhatunk nyilvánosságra.

A szebeni kis lutri.

H u z á s m á r c z i u s 21-é n.

48. 26. 34. 53. 40.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Márczius 22-én.

Magyar aranyjárdék	120.20
Magyar vasuti kölcsön	135.75
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs. .	91.52
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs. .	110. —
M. keleti vasuti államkötv. évi 1876 96. —	
Magyar földtehermentesítési kötvény .	98.75
M. földtehermentesit. kötv. záradékkal .	97.25
Temes-bánati földteherm. kötvény . .	98. —
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal .	97.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény .	98.50
Magyar szőlődezmaváltási kötvény . .	99. —
Magyar nyeresmény-sorsjegy kölcsön .	97.75
Tiszasza bályozási és szegedi sorsjegy .	115.50
Oszttrák járadék papirban	78.20
Oszttrák járadék aranyban	78.50
1860. államsorsjegyek	87.50
Oszttrák-magyar bankrészvény	181. —
Magyar hitelbank-részvény	830. —
Oszttrák hitelintézet-részvény	310.50
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.48
Német birodalmi márka	58.45
London (2 havi váltókért)	119.55
Magyar papírjárdék	87. —

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádebó Ferencz,

lfj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy **kézdíjárshelyi** és **csikszeredai** könyvnyomdamban a következő

nyomtatványok állandóan raktáron tartatnak

és kis mennyiségben is feltűnő olcsó áron kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kistűstösöknek
" " szeszgyárosoknak.
Adóhátrálék-törlési kimutatás. (L. K.)
Adóhátráléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvászari jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. (L. T.)
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és külv. (L. K.)
Családi értesítő. (L. E.)
Cseléd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresetelési, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás üjnczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadmőteles szökevények lajstroma. (L. I.)
" " kipuhatolási-jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. ru.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványvá válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.
Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg.
Havi adó-kimutatás. (L. A.)
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idézyény, községi bíraskodáshoz.
Idézyény, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, község részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Defunctorum.
Itélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiadott lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előljárósága által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákról.
Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdőkíhágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Kézbcsítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbcsítési venény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-ság czimén leírandó egyenes adóhátrálékokról.
Kipuhatolási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.)
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátráléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboriték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lőnhart“ stb. czimírral ellátva.
Levélboriték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimírral ellátva.
Levélboriték „A nagyon tisztelendő lelkeszi hivatalnak“ czimírral ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági itélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
" közigazgatáshoz.
Nemleges zálogási és becslési jegyzőkönyv, adó-ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bir.
Panasz-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-és külv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól, kül- és beliv.
Sommás makacsági itélet.
" kereset és felzet.
" váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi i-kolákhoz, vagyis: 3-as tábla.
Számbla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére.
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevel-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevel-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére.
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zalogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zalogjog törlése iránti kérés és felzet.
Zaloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és beliv.
Zaloglasi és becslési jknyv, adóüg.
Zaloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Zaloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a nagyvérdemű közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ivek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözetek, falhirdetmények, szóval minden, a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat, Gyöngyösi-féle irkaimat, melyekből raktárt tartok s melyekkel gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

Szabó Albert,

könyvnyomda-tulajdonos.

Piaczi árak

		Kézdí-Vásárhely márczius 22.	Csik-Szereda márczius 21.	Sz. Udvarhely márczius 9.	Gy.-Sz.-Miklós márczius 17.
		frt.	kr.	frt.	kr.
Erdőtelep	Buza) tiszta	7	—	7	50
	) elegy	5	70	—	—
	Rozs) tiszta	5	10	5	60
	) elegy	4	—	5	—
	Arpa) tiszta	4	—	3	—
	) elegy	—	—	—	—
	Zab	2	50	1	50
	Törökbuza	4	80	3	—
	Kása) köles	10	—	10	50
	) árpa	—	—	—	—
Kölköcs	Borsó	5	—	5	60
	Lencse	6	—	—	—
	Fuszulyka	8	—	6	50
	Lenmeg	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—
	Pityóka	1	60	1	75
	Marhahus	—	36	—	32
	Disznóhus	—	40	—	40
	Juh-hus	—	24	—	—
Kölköcs	Szalona	—	80	—	80
	Fagygyu	—	32	—	—
	Malacz	1	50	2	—
	Lud	1	—	1	—
	Réceze	—	45	—	—
	Bárány) fehér	2	—	2	—
	) fekete	3	20	3	—
	Egy pár csirke	—	65	—	50
	10 tojás	—	15	—	20
				13	—

Nyom. Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.